

Nr 251.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen med förslag till förordning om utgörande av en särskild stämpelavgift i vissa fall vid köp, byte eller införsel till riket av pärlor med flera lyxvaror; given Stockholms slott den 11 mars 1919.

Under återopande av härvid fogade utdrag av statsrådsprotokollet över finansärenden för denna dag vill Kungl. Maj:t härigenom föreslå riksdagen att antaga bilagda förslag till förordning om utgörande av en särskild stämpelavgift i vissa fall vid köp, byte eller införsel till riket av pärlor med flera lyxvaror.

De till ärendet hörande handlingar skola tillhandahållas riksdagens vederbörande utskott.

GUSTAF.

F. V. Thorsson.

Förslag

till

förordning om utgörande av en särskild stämpelavgift i vissa fall vid köp, byte eller införsel till riket av pärlor med flera lyxvaror.

I kap. *Allmänna grunder för stämpelavgiftens utgörande.*

1 §.

1 mom. Vid köp eller byte av äkta pärlor samt så kallade ädla och halvädla stenar, av guld-, silver- och platinaarbeten med eller utan infattade dylika pärlor och stenar samt av andra arbeten, däri sådana pärlor och stenar äro infattade, ävensom vid införsel hit till riket av utomlands genom köp eller byte förvärvade föremål av angivna slag skall, med undantag för de fall, varom i 2 § förmåles, utgöras en särskild stämpelavgift med 10 procent av det belopp, varmed föremålets eller föremålens sammanlagda värde överstiger 100 kronor, och med ytterligare 10 procent av det belopp, varmed sagda värde överstiger 300 kronor; dock att där föremål, som nu nämnts, gå i byte mot varandra, stämpelavgift skall utgöras endast för det belopp, varmed det övriga vederlag, som må hava betingats vid bytet, överstiger nämnda gränsvärden.

2 mom. Denna förordning äger icke tillämpning i fråga om

a) ädla och halvädla stenar, som äro avsedda att omedelbart tjäna vetenskapligt, industriellt eller annat liknande ändamål,

b) guld-, silver- och platinaarbeten, vilka, därest de tillverkas här i riket, ej äro underkastade de rörande kontroll å dylika arbeten gällande foreskrifter, samt

c) mynt, medaljer och ordensdekorationer.

3 mom. Såsom köp eller byte anses i denna förordning jämväl avtal, varigenom man av annan betingar sig, att han skall mot vederlag något förfärdiga, vare sig han skall bestå ämnet därtill eller icke.

4 mom. Värdet av föremål, som i denna förordning avses, skall

vid köp anses motsvara köpeskillingen och må vid byte eller införsel ej upptagas till lägre belopp än det, vartill föremålets värde inom riket vid samma tidpunkt kan skattas.

2 §.

Från stämpelavgift enligt denna förordning äro kronan och muséer befriade.

Frihet från erläggande av stämpelavgift äger jämväl rum:

1) vid *överlåtelse*, då den, som med här avsedda föremål driver sådan rörelse, att han på grund därav är pliktig föra handelsböcker, i och för sin rörelse förvärvar dylikt föremål; samt

2) vid *införsel*,

a) då densamma företages av näringsidkare, varom under 1) sägs, i och för rörelsen,

b) då fråga är om föremål, som är avsett att åter från riket utföras, och

c) då den, för vars räkning införseln äger rum, innehaft föremålet minst sex månader.

II kap. Om avräkningsnota och anmälningssedel m. m.

3 §.

Vid överlåtelse genom köp eller byte av ett eller flera föremål, som i denna förordning avses, skall, där det överlåtnas värde överstiger 100 kronor, upprättas avräkningsnota i två exemplar.

Vid införsel av ett eller flera utomlands genom köp eller byte förvärvade föremål av beskaffenhet och värde, som nu sagts, skall utom i fall, då jämlikt 2 § 2 b) och c) stämpelavgift icke skall vid införseln erläggas, upprättas anmälningssedel i två exemplar.

4 §.

1 mom. Avräkningsnota skall upprättas samma dag, som köpe- eller bytesavtalet avslutas, samt upptaga kontrahenternas namn och bostad, ort och dag för avtalets avslutande, föremålet eller föremålen för avtalet och värdet å samma föremål ävensom, där fråga är om överlåtelse, varom i 2 § 1) sägs, anteckning härom.

2 mom. Skyldigheten att upprätta avräkningsnota åligger överlåtare, vare sig denne handlar för egen räkning eller såsom kommissionär.

I fall, då jämlikt bestämmelse i tullstadgan föremål, som i denna förordning avses, skall genom tullförvaltnings försorg säljas å offentlig auktion, anses tullförvaltningen såsom överlåtare.

Där någon, utan att själv uppträda som kontrahent, förmedlat avtalet, åligger det denne att upprätta avräkningsnotan, som därvid skall upptaga, utom kontrahenternas, jämväl förmedlarens namn.

Vid försäljning å exekutiv auktion anses auktionsförrättaren såsom förmedlare.

Avräkningsnota behöver icke vara underskriven.

Då det åligger överlåtaren att upprätta avräkningsnota, skall det ena exemplaret av notan stanna i förvar hos honom och det andra sist å tredje dagen, efter det avtalet kommit till stånd, avsändas till den, till vilken överlåtelsen skett. Är avtalet slutet genom förmedlare, skall denne inom nämnda tid avsända båda exemplaren, ett till vardera kontrahenten.

5 §.

1 mom. Anmälningssedel skall upptaga ort och dag för införseln, föremålet eller föremålen för denna och värdet å samma föremål, den persons namn och hemvist, för vilkens räkning införseln ägt rum, ävensom, där fråga är om sådant fall, varom i 2 § 2 a) sägs, anteckning därom.

2 mom. Skyldigheten att upprätta anmälningssedel åligger den, för vars räkning införseln ägt rum.

3 mom. Uppgifter till anmälningssedel skola avgivas på heder och samvete samt bestyrkas med vederbörandes namnunderskrift å ett av exemplaren.

4 mom. Anmälningssedel skall tillika med föreskriven stämpelavgift avlämnas till tullförvaltningen i införselorten,

a) när avsett föremål medlöres av resande, vid ankomsten hit till riket, och

b) eljest inom en vecka efter föremålets mottagande.

6 §.

Den, vilken vid införsel till riket av föremål, som i denna förordning avses, gör anspråk på befrielse från skyldighet att avlämna anmälningssedel, vare, när tullmyndighet finner anledning sådant påfordra, skyldig avgiva skriftlig försäkran på heder och samvete rörande före-

fintligheten av förhållande, som enligt förordningen föranleder dylik befrielse.

7 §.

Formulär till avräkningsnotor och anmälningssedlar ävensom till försäkringar, som i 6 § omförmälas, fastställas av Kungl. Maj:t.

III kap. *Om sättet för stämpelavgiftens utgörande m. m.*

8 §.

Avräkningsnota eller anmälningssedel skall i fall, där stämpelplikt föreligger, förses med stämpel till det belopp, varmed stämpelavgiften enligt ovan angivna grunder skall vid överlåtelsen eller införseln utgöras.

För stämpelbeläggningsen skall användas dubbel beläggningsstämpel. De båda exemplaren utav avräkningsnotan eller anmälningssedeln skola förses med var sin hälft av stämpeln, därvid iakttages, att den med nr 1 märkta hälften anbringas, beträffande avräkningsnota, å det exemplar av densamma, som skall förbliva i överlåtarens förvar, och, i fråga om anmälningssedel, å det exemplar, som är försett med vederbörandes namnunderskrift.

Stämpeln fästes å avräkningsnota eller anmälningssedel med hela den limmade sidan och skall av den, som verkställer stämpelbeläggningsen, med angivande av datum, makuleras genom lämplig påteckning, färg- eller svartstämpling.

9 §.

1 mom. Stämpelbeläggning utav avräkningsnota verkställs av den, vilken det åligger att upprätta densamma.

2 mom. Försommer den, vilken har att upprätta avräkningsnota, denna skyldighet, skall den, till vilken överlåtelsen skett, inom fjorton dagar efter köpets eller bytets avslutande upprätta och till överlåtaren avsända sådan nota, vederbörligen stämpelbelagd.

Har avräkningsnota vid köpets eller bytets avslutande väl upprättats, men icke belagts med föreskriven stämpel, åligger det den, till vilken överlåtelsen skett, att inom ovannämnda tid förse notan med felande stämpel samt därvid belägga det för honom tillgängliga exem-

plaret med den med nr 1 märkta delen av stämpeln och en avskrift av samma exemplar med den andra delen av samma stämpel; börande denna avskrift omedelbart översändas till överlåtaren.

Där förmedlare uderlåtitt att upprätta eller stämpelbelägga avräkningsnota, och ej heller den, till vilken överlåtelsen skett, inom stadgad tid fullgjort vad honom i anledning därav ålegat, har överlåtaren att inom fjorton dagar efter utgången av samma tid föranstalta om upprättande och stämpelbeläggning utav avräkningsnota; och skall därvid vad ovan stadgats äga motsvarande tillämpning.

3 mom. Stämpelavgiften skall, där ej annat avtalats, slutligen vidkännas av den, till vilken överlåtelsen skett.

10 §.

Stämpelbeläggning av anmälningssedel verkställes av vederbörande tullmyndighet; och skall det exemplar av anmälningssedeln, varå den med nr 1 märkta hälften av stämpeln anbragts, stanna i nämnda myndighets förvar samt det andra exemplaret återställas till upprättaren.

Vid stämpelbeläggning av anmälningssedel må tullmyndigheten pröva riktigheten av däri lämnade uppgifter samt äger för sådant ändamål påfordra företende av faktura, kvitterad räkning, efterkravsbevis och liknande handlingar ävensom infordra erforderliga upplysningar.

Äro tullmyndighet och avgiftspliktig av olika mening angående stämpelavgiftens beräkande, varde frågan därom genom tullmyndighetens förorg hänskjuten till generaltullstyrelsens prövning.

Huruledes ändring må sökas i generaltullstyrelsens beslut, därom stadgas i den för nämnda styrelse gällande instruktion.

IV kap. *Kontrollföreskrifter.*

11 §.

Den, som i eller utau samband med annan rörelse eller näring ämnar driva handel med föremål, som i denna förordning avses, vare sig för egen räkning eller i kommission, skall därom, innan handeln börjas, göra särskild anmälan, om handeln skall idkas i Stockholm, hos överståthållarämbetet och eljest hos länsstyrelsen i det län, där rörelsen skall drivas.

Då sådan näringsidkare utfärdar avräkningsnota, skall begagnas

en för ändamålet inrättad bok, vari blanketter till avräkningsnota äro inhäftade och försedda med nummer i fortlöpande följd, varje blankett genom perforering delad i två lika lydande, med samma nummer försedda hälfter.

Blanketbok med tillhörande exemplar av upprättade avräkningsnotor ävensom vid köp eller bytesavtal bekomna avräkningsnotor skola av den, vilken driver rörelse, varom ovan sägs, bevaras i två år.

12 §.

Tillsyn över efterlevnaden av de härovan givna föreskrifter tillkommer överståthållarämbetet och länsstyrelserna.

Sådan tillsyn utövas genom särskilda tillsyningsmän, som utses av överståthållarämbetet för rörelse, som drives inom Stockholm, och eljest av vederbörande länsstyrelse. Nämnda tillsyningsmän äga uppbära dels särskilt arvode, som på förslag av överståthållarämbetet eller länsstyrelserna fastställas av Kungl. Maj:t, dels ock vid resor i och för uppdragets fullgörande resekostnads- och traktamentsersättning enligt tredje klassen i gällande resereglemente.

13 §.

Den, vilken med föremål, som i denna förordning avses, driver sådan rörelse, att han på grund därav är pliktig föra handelsböcker, är skyldig att, när helst så påfordras, för tillsyningsmannen förete sina blankettböcker samt andra handlingar och räkenskaper, såvitt de avse nämnda rörelse.

Tredskas någon att fullgöra vad honom sålunda åligger, äge överståthållarämbetet eller länsstyrelsen förelägga den tredskande vite och till sådant vite fälla.

Tillsyningsman vare pliktig att, då annan tillsyningsman för fullgörande av sin granskningsplikt äskar upplysning om visst angivet förhållande, meddela vad han i sådant hänseende vid företagen granskning inhämtat. Vad tillsyningsman sålunda eller vid fullgörande av sin granskningsplikt inhämtat må tillsyningsman yppa allenast i fall, då sådant erfordras för anmälan till åtal för forseelse mot denna förordning eller ock för utredning vid domstol i mål av dylik beskaffenhet.

V kap. Ansvarsbestämmelser.

14 §.

Underlåter den, som enligt 4, 5, eller 9 §§ är pliktig upprätta avräkningsnota eller avgiva anmälningssedel, att sådant fullgöra eller att förse upprättad avräkningsnota med föreskriven stämpel, böte från och med två till och med trettio gånger det felande stämpelbeloppet, dock minst tio kronor. Äro omständigheterna synnerligen mildrande, må straffet sänkas under vad nu angivits, dock att minsta bot i varje fall vare tio kronor. Hade avräkningsnotan eller anmälningssedeln ej skolat förseas med stämpel, vare straffet böter, högst tvåhundra kronor.

Underlåter någon utan giltigt skäl att på anmaning av tullmyndighet avgiva försäkran, som i 6 § sägs, straffes med böter från och med tio till och med tiotusen kronor.

Hur någon i avräkningsnota, anmälningssedel eller försäkran, som i 6 § omförmäles, mot bättre vetande lämnat oriktig uppgift och därigenom föranlett, att stämpelavgift icke blivit till behörigt belopp utgjord, böte från och med fem till och med femtio gånger det stämpelbelopp, som genom det oriktiga förfarandet undandragits, dock minst tjugufem kronor.

15 §.

Bryter någon eljest mot vad i denna förordning finnes föreskrivet, straffes med böter, högst femhundra kronor.

16 §.

Underlåter någon att vid anmälningssedel foga föreskriven stämpelavgift, må beloppet genast utmättningsvis uttagas.

17 §.

Åtal för förseelse mot denna förordning anhängiggöres av allmän åklagare vid allmän domstol.

Förseelse mot bestämmelsen i 13 § tredje stycket sista punkten må av allmän åklagare åtalas endast där målsägande angivit förseelsen till åtal.

18 §.

Varder någon ställd under tilltal för det han icke fullgjort honom åliggande skyldighet att upprätta eller stämpelbelägga avräkningsnota, vare till fredande från ansvar pliktig förete avräkningsnota, där han icke i annan ordning gitter förete bevisning därom, att han fullgjort vad honom i berörda avseende ålegat.

19 §.

Av böter och viten, som utdömas enligt bestämmelserna i denna förordning, tillfalle en tredjedel, dock högst femhundra kronor, åklagaren och återstoden kronan. Finnes särskild angivare, tage han hälften av åklagarens andel.

I händelse av bristande tillgång till böters eller vitens fulla gäldande förvandlas de enligt allmän strafflag.

VI kap. *Om stämplarna och deras tillhandahållande m. m.*

20 §.

Stämplor för det i denna förordning avsedda ändamål (lyxstämp-lar) skola vara att tillgå av följande slag, nämligen å 5, 10, 25 och 75 öre samt 1, 2, 5, 10, 15, 20, 50, 80, 100, 200, 500, 1,000 och 5,000 kronor.

När till avräkningsnota eller anmälningssedel erfordras stämpel till större belopp, än en stämpel innehåller, skola två eller flera stämplor begagnas. Där stämpelbeloppet utfaller i tal, varå stämpel ej finnes eller vartill flera stämplor å mindre värden ej kunna sammanjämkas, skall begagnas stämpel å det lägre värde, som är sagda tal närmast.

21 §.

Generalpoststyrelsen skall i enlighet med de närmare bestämmelser, som generalpoststyrelsen äger utfärda, tillhandahålla stämplor av de särskilda slag, som enligt 20 § skola vara att tillgå, ävensom blanketter till avräkningsnotor.

Blanketter till anmälningssedlar och försäkringar, som i 6 § omförmälas, skola tillhandahållas hos tullmyndighet.

Ett exemplar av denna förordning skall hållas tillgängligt för allheten å varje stämpelförsäljningsställe.

22 §.

Beträffande uppbörd och redovisning för stämplarna skall i tillämpliga delar iakttagas vad som finnes föreskrivet i VI kap. av förordningen den 19 november 1914 angående stämpelavgiften.

Övergångsbestämmelser.

Denna förordning träder i kraft under år 1919 å dag, som av Konungen bestämmes.

Härvid skall emellertid iakttagas:

att stämpelplikt ej äger rum vid införsel av föremål, som förvärvats före förordningens ikraftträdande; samt

att den, som vid tiden för förordningens ikraftträdande driver handel med föremål, som i förordningen avses, inom en månad därefter skall därom göra sådan anmälan, som i 11 § stadgas.

*Utdrag av protokollet över finansärenden, hållet inför Hans
Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den
11 mars 1919.*

Närvarande:

Hans excellens herr statsministern EDÉN,
Hans excellens herr ministern för utrikes ärendena HELLNER,
Statsråden: PETERSSON,
              SCHOTTE,
              PETRÉN,
              NILSON,
              friherre PALMSTIERNA,
              RYDÉN,
              UNDÉN,
              THORSSON.

Chefen för finansdepartementet, statsrådet Thorsson, anförde:

Vid anmälan för Kungl. Maj:t den 9 sistlidne januari av de delar av statsregleringen vid nu pågående riksdag, som berörde beräkningen av statsverkets tillgångar för de behov, vilka vid sagda statsreglering borde fyllas, framhöll jag, att vissa frågor om stämpelbeskattnings utsträckande till nya områden vore under utredning. I anslutning härtill anser jag mig nu böra ifrågasätta beskattning av vissa förvärv av följande lyxvaror, nämligen äkta pärlor, så kallade ädla och halvädla stenar, guld-, silver- och platinaarbeten med eller utan infattade dylika pärlor och stenar samt andra arbeten, däri sådana pärlor och stenar äro infattade.

Det slags lyx, varom här är fråga, har under år 1917 i viss utsträckning gjorts till föremål för särskild beskattning i våra grannländer Danmark och Norge.

Danmark.

I Danmark skall viss stämpelavgift utgöras vid försäljning av ädla stenar och pärlor, föremål, varå sådana äro anbragta, samt smycken av ädla metaller. Avgiften utgår vid yrkesmässig försäljning, som icke äger rum till personer eller bolag, vilka driva handel med eller tillverka dylika varor. För avgiftsskyldighet förutsättes, att försäljningspriset överstiger 300 kronor. Håller sig nämnda pris mellan 300 och 350 kronor, utgår avgiften med 10 kronor. Är priset högre, erlägges ytterligare 5 kronor för varje påbörjat belopp av 50 kronor. Efter samma regler skall stämpelavgift utgöras vid införsel till riket av utomlands inköpt vara av angivna slag.

Norge.

I Norge skall efter enahanda grunder som i Danmark stämpelavgift erläggas vid yrkesmässig försäljning i detalj av ädla stenar och pärlor samt smycken av ädla metaller ävensom vid införsel till riket av sådana varor, såvida de icke äro avsedda för dylik försäljning inom landet.

Huvudgrunderna för den ifrågasatta lagstiftningen.

Såsom i det föregående antytts, är den ifrågasatta beskattningen avsedd att träffa lyxkonsumtionen. Gränsen mellan lyxartiklar och verkliga förnödenhetsartiklar är svår att uppdraga. Lyxbegreppet växlar ju i viss mån efter vederbörandes ekonomiska ställning. Emellertid låter det sig naturligen icke göra att differentiera en lyxbeskattning efter subjektiva förhållanden hos konsumenterna. I stället lärer man vara nödsakad att hålla sig till vad som objektivt sett är att betrakta såsom lyx. Ur denna synpunkt torde här ovan av mig förut angivna föremål te sig såsom sådana lyxartiklar, vilkas förvärvande bör förutsätta en skattekraft, som kan utnyttjas.

I sakens natur ligger, att en beskattning utav förvärv av dylika föremål icke kan ifrågakomma, med mindre desamma representera ett visst högre värde. Var gränsen härvid skall sättas, kan ju vara föremål för olika meningar. För egen del vill jag föreslå, att lyxskatt icke skall utgöras, där föremålets eller, där fråga är om flera föremål, dessas sammanlagda värde icke överstiger 100 kronor.

Ehuru den skatt, som här avses, torde hava sin så gott som enda betydelse, då sådana föremål, varom här är fråga, förvärfvas genom köp, synes mig beskattningen icke böra begränsas till dessa förvärv, utan anser jag densamma jämväl böra omfatta förvärv genom byte. I annat fall skulle det nämligen kunna befaras, att försök gjordes att på denna väg undandraga sig skattskyldighetens fullgörande. Vidare torde mot-

svarande beskattning böra äga rum beträffande föremål, som genom något av ovannämnda fang förvärvats i utlandet och hit införas.

Vad angår formen för den ifrågasatta skattens utgörande, synes mig lämpligt att, i likhet med vad fallet är i Danmark och Norge, uttaga skatten såsom en särskild stämpelavgift. I fråga om det närmare anordnandet av denna torde förordningen den 6 november 1908 angående en särskild stämpelavgift vid köp och byte av fondpapper i tillämpliga delar kunna tjäna såsom förebild.

Jag har inom finansdepartementet låtit upprätta ett förslag till förordning i ämnet enligt ovan angivna huvudgrunder.

Över berörda förslag hava yttranden inhämtats från kommerskollegium, statskontoret, generalpoststyrelsen och generaltullstyrelsen. Av nämnda myndigheter har generalpoststyrelsen icke haft något att erinra mot det remitterade förslaget, medan de övriga i olika avseenden framställt anmärkingar, vilka delvis föranlett ändringar i nämnda förslag och för vilka jag närmare skall redogöra i samband med den behandling av förslagets detaljer, vartill jag nu övergår.

**Infordrade
yttranden.**

I I kap. angivas de allmänna grunderna för stämpelavgiftens utgörande.

**Förslagets
detaljer.**

Ovan är sagt, vilka särskilda slag av föremål som med förslaget avses, och uppräknas desamma i 1 mom. av 1 §. Med tanke på vissa ädelstenars användning för vetenskapliga och praktiska ändamål gjordes i 2 mom. av samma paragraf i det remitterade förslaget undantag för sådana stenar, avsedda att omedelbart tjäna angivna ändamål. I anledning av erinran från kommerskollegii sida därom, att det även finnes så kallade halvädelsstenar, såsom till exempel korund (smärgel), granat och agat, vilka i ej ringa utsträckning användes inom industrien, har förslaget undergått en med hänsyn härtill erforderlig komplettering. Uti 2 mom. av 1 § stadgas vidare, beträffande guld-, silver- och platinarbeten, att sådana arbeten, i den mån de på grund av sin ringa finhalt eller sitt ändamål icke äro underkastade de rörande kontroll å dylika arbeten eljest gällande föreskrifter, icke heller inbegripas bland de med förslaget avsedda lyxvaror. Härvid är att märka, att i fråga om platinarbeten någon kontroll hittills icke funnits stadgad, men att mynt- och justeringsverket föreslagit utfärdande av följande bestämmelser i ämnet:

**I kap.
Föremål för
beskattningen.**

Härigenom förordnas:

att för tillverkning, import och försäljning av platinaarbeten skall gälla vad i avseende å tillverkning, import och försäljning av guld- och silverarbeten finnes föreskrivet såväl i förordningen angående kontroll å guld- och silverarbeten den 18 oktober 1912 (nr 366), den 3 november 1916 (nr 541) och den 29 november 1918 (nr 942) som ock i ordningsstadgan för tillverkning av guld- och silverarbeten den 18 oktober 1912 (nr 367).

Härvid gälle beträffande platinaarbeten:

att med *platinarbete* förstås sådant arbete, som är förfärdigat av en metallegering, som innehåller minst 500 tusendelar platina;

att platinarbete icke får i riket tillverkas av en metallegering, som innehåller lägre finhalt än 950 tusendelar platina;

att inom riket tillverkat platinarbete skall, då dess vikt uppgår till 1 gram eller därutöver, förses med kontrollstämpel;

att kontrollstämpeln för platinarbeten skall utgöras av tre kronor i hjärtformig sköld för inhemska och i oval sköld för utländska arbeten med ett efterföljande P;

att kontrollavgiften för platinarbeten skall erläggas med 1 öre för varje fullt decigram av sammanlagda vikten av de kontrollstämplade arbetena samt

att för varje utförd probering å till riket införda platinaarbeten skall importören erlægga extra proberingsavgift med 1 krona 60 öre.

Nämnda förslag har varit utställt till yttrande av vederbörande myndigheter; och torde jag senare få återkomma till frågan om utfärdande av föreskrifter i ämnet.

Slutligen hava jämväl mynt, medaljer och ordenstecken undantagits från den föreslagna beskattningen.

Mot förslaget omfattning i nu berörda hänseende har kommerskollegium, utöver vad ovan antytts, gjort i huvudsak följande erinran: Kollegium ansåge det kunna starkt ifrågasättas, om arbeten av silver rätteligen kunde och borde under alla förhållanden betraktas såsom lyxvaror. Som bekant hade silver en stor användning för tillverkning av en mängd nödvändiga eller nyttiga artiklar, såsom skedar, gafflar, kaffeserviser, klockor m. m. Även personer med jämförelsevis blygsamma förmögenhetsvillkor torde ofta för vardagligt bruk förvärva sådana arbeten av silver, vilka enligt allmänna föreställningssättet icke till följd av materialets beskaffenhet hade karaktär av lyxvaror. Det förefölle kollegium ej tillrädligt att genom beskattning av sådana förvärv motverka hågen för och försvåra anskaffandet för ett hushåll eller för personligt bruk av sådana mera gedigna och, tack vare sin varaktighet, i längden måhända ej dyrare artiklar. Ehuru sådana artiklar ej utan stor uttänjning av begreppet överflödsvapor kunde såsom sådana betecknas, skulle de dock som konsekvens av beskattningen mera än hittills komma att förbe-

hållas mera burgna personer. En omständighet, som härvid förtjänade att ej alldeles lämnas ur räkningen, vore ock, att den ifrågasatta avgiftsskyldigheten skulle i sin mån bidraga att öka användningen av schablonmässiga fabriksalster på ett område, som förr varit förbehållet hantverket. Kollegium vore för sin del böjt att anse, att en utveckling i motsatt riktning förtjänade stöd från statsmakternas sida. Kollegium hade härvid ingalunda förbisett, att arbeten av silver ofta måste anses såsom lyxvaror, samt att gränsen mellan dessa och nyttighetsvaran ej sällan vore svår att uppdraga. Kollegium hade emellertid ansett anförda synpunkter böra tagas i betraktande vid frågans bedömande.

Jag är för min del ense med kommerskollegium därom, att silverarbeten icke alltid kunna anses såsom lika typiska lyxartiklar som övriga med förslaget avsedda föremål. Om emellertid, på sätt jag ovan förordat, frågan bedömes ur objektiv synpunkt, lära övervägande skäl tala för att i princip fasthålla vid förslaget i denna del. För övrigt är ju, såsom förut nämnts, den föreslagna avgiften ämnad att utgå allenast i fall och till den del, värdet av det överlåtna eller införda överstiger 100 kronor. Dock synes den jämkning i det remitterade förslaget lämpligen kunna vidtagas, att skatteprocenten något sänkes i fråga om den del av föremåls värde, som ej överstiger ett visst belopp, förslagsvis 300 kronor. Genom en sådan anordning synes man kunna, med vidhållande av förslagets enligt min uppfattning riktiga principer, i avsevärd grad beakta de synpunkter, som kommerskollegium framhållit.

I det föregående är påpekat, att stämpelavgift enligt förslaget skall utgöras, bland annat, vid köp och byte av föremål av ovan omförmälda slag.

*Överlåtelse,
där ska t skall
utgå.*

Även i detta hänseende ifrågasätter kommerskollegium viss begränsning av en blivande författnings tillämplighetsområde, i det att kollegium förordar, att därunder endast måtte inbegripas yrkesmässig handel. Till stöd härför anför kollegium huvudsakligen följande: Det syntes kollegium uppenbart, att stämpelbeläggningens behöriga fullgörande ej kunde kontrolleras vid transaktioner mellan två enskilda kontrahenter, av vilka varken överlåtaren eller den, till vilken överlåtelsen skedde, vore underkastad den näringsidkare enligt förslaget åliggande anmälningskyldighet. Till belysning härav kunde erinras om det kända förhållandet, att vid överlåtelse av fondpapper utom fondbörsen det allmänt torde förekomma, att stämpelbeläggning underlåtes. Det syntes kollegium ej tilltalande att stadga en med åtskilliga formaliteter förenad ny avgiftsskyldighet, som i antydda del undandroge sig

all verksam kontroll och därför lätteligen urartade att bliva en död bokstav. De hos oss på senare tid allt mera hörda invändningarna mot införande med vårt rättssystem av ineffektiva lagstifningskomplex, som därtill ej alltid uppures av den allmänna rättsåskådningen, torde rikta sig ej minst mot sådan lagstiftning på beskattningsområdet, där frestelsen till underlåtenhet eller kringgående givetvis starkt framträdde.

Jag förbiser ingalunda svårigheterna att utöva kontroll över stämpelavgiftens behöriga utgörande i de av kommerskollegium åsyftade fall. Hänsynen till den yrkesmässiga handeln med sådana föremål, varom här är fråga, synes mig emellertid kräva förslagets genomförande i oförminskad omfattning. Det torde för övrigt böra framhållas, att den icke yrkesmässiga försäljningen av nu ifrågavarande föremål säkerligen är av förhållandevis ringa omfattning.

Ehuru, enligt vad jag ovan anförde, ifrågavarande avgift såsom regel jämväl bör utgöras vid byte, äga de till stöd härför åberopade skäl uppenbarligen icke giltighet beträffande bytesaffärer, vid vilka föremål av här avsedda slag gå i byte mot varandra. Dock är härvid att iakttaga, att, där någondera kontrahenten betingar sig mellangift i en eller annan form, denna måste anses såsom uttryck för det lyxvärde, varmed den andre kontrahenten riktar sig, och fördenskull, i mån som densamma i värde överstiger 100 kronor, beskattas efter den allmänna regeln. Ett stadgande av angivna innehåll har upptagits i 1 mom. av 1 §.

3 mom. av samma paragraf likställer med avseende å stämpelplikten beställning med köp och byte. För de fall, där tillverkaren består materialet, kan måhända en uttrycklig bestämmelse härom synas överflödig. Av praktiska skäl hava emellertid jämväl förstnämnda fall inneslutits i förevarande stadgande.

Skatteprocenten.

I fråga om den föreslagna stämpelavgiftens storlek, 20 procent av det belopp, varmed det överlåtnas eller införas värde överstiger 100 kronor, har icke någon anmärkning framställts i de avgivna yttrandena. Emellertid har jag, såsom förut nämnts, ansett mig böra föreslå den jämkning, att skatten för den del av föremåls värde, som ligger mellan 100 och 300 kronor, utgår efter allenast 10 procent.

Uti 4 mom. av 1 § angives, huru värdet å föremål, som med förslaget åsyftas, i och för stämpelavgiftens beräkning skall bestämmas. När härvid, bland annat, beträffande införsel stadgas, att värdet ej må upptagas till lägre belopp än det, vartill detsamma vid tiden för införseln kan skattas inom riket, avses härmed, att vid värdesättningen hänsyn skall tagas till de utgifter, varmed införseln varit förenad, såsom tull, fraktkostnad o. d.

*Sättet för
skattens
beräkning.*

I detta sammanhang vill jag nämna, att statskontoret i sitt yttrande fäster uppmärksamheten därpå, att förslagets bestämmelse rörande normen för stämpelavgiftens utgörande måhända torde kunna lämna möjlighet till kringgående därigenom, att ett föremål, sammansatt av flera olika delar, vardera i värde understigande 100 kronor, men tillsammans representerande ett högre värde än 100 kronor, skulle kunna säljas eller bytas på sådant sätt, att varje del bleve föremål för särskilt köp- eller bytesavtal.

Något medel att i lagstiftningsväg råda bot för det sålunda befarade missförhållandet har icke av nämnda ämbetsverk anvisats och synes mig icke heller vara till finandes. Att vederbörande emellertid genom att förfara på antytt sätt kunna ådraga sig ansvar enligt bestämmelserna i förslaget, ligger i öppen dag.

Från den i 1 § 1 mom. uttryckta regeln angående stämpelavgiftens utgörande stadgas i 2 § åtskilliga utav avgiftens natur betingade undantag. Först och främst frikallas kronan och muséer från avgiftsskyldighet. Bestämmelsen härom förekom icke i det remitterade förslaget, utan har senare av mig tillagts. Vidare medgives liknande frihet beträffande förvärv och införsel i och för återförsäljning. Så långt läser ifrågavarande stadgande icke giva anledning till någon tvekan. Annorlunda kan det måhända ställa sig med avseende å övriga däri upptagna fall. Med hänsyn därtill, att en resande, som tillfälligtvis besöker landet samt därvid för begagnande under resan eller under vistelseu härstädes medför föremål av ifrågavarande slag, icke rimligen bör för samma föremål erlægga lyxskatt, har upptagits ett stadgande, att vid införsel stämpelavgift icke behöver utgöras, då fråga är om föremål, som är avsett att åter från riket utföras. Mot detta stadgande kan, icke utan ett visst fog, anmärkas, att detsamma lämnar möjlighet till missbruk. Andra utvägar, syftande till det med stadgandet avsedda mål, hava också varit under överbägande. Sålunda skulle det ju kunna tänkas att låta den resande i tullen deponera avgiften i och för restitution vid återresan eller att ställa säkerhet för avgiftens utgörande eller slutligen att låta själva föremålet depo-

*Frihet från
skattens ut-
görande.*

neras i tullen. Då emellertid samtliga dessa utvägar befunnits alltför omständliga och betungande såväl för de resande som för tullmyndigheterna, hava desamma måst lämnas ur räkningen. I stället har det gällt att utfinna något medel att förebygga missbruk av den nu föreslagna undantagsbestämmelsen. I sådant syfte tjänar den även för andra fall avsedda föreskriften i 6 §, att den, som till riket inför föremål, varom här är fråga, är skyldig att, när tullmyndighet finner anledning sådant påfordra, avgiva skriftlig försäkran på heder och samvete angående förefintligheten av något förhållande, som enligt förordningen kan föranleda befrielse från erläggande av stämpelavgift. Genom berörda föreskrift och de i anslutning till densamma meddelade ansvarsbestämmelserna skapas åtminstone i någon mån garanti för att vederbörande icke under skydd av ifrågavarande undantagsbestämmelse söka undandra sig stämpelpliktens fullgörande.

Nu berörda svaghet vidlåder jämväl den i förevarande paragraf lämnade föreskriften, att vid införsel frihet från erläggande av stämpelavgift äger rum, då den, för vars räkning föremålet införes, innehaft detsamma minst sex månader. En dylik föreskrift måste icke desto mindre anses nödvändig för sådana fall, då föremål av här ifrågavarande slag medföras vid inflyttning till riket.

Generaltullstyrelsen ifrågasätter i sitt utlåtande såsom ytterligare grund till befrielse från stämpelavgiften det förhållande, att innehavaren tidigare för samma föremål erlagt stämpelavgift här i riket.

En bestämmelse av omförmälda innehåll synes näppeligen befogad för andra fall än möjligen vid förnyat införande till riket av ett och samma föremål. Med hänsyn till den begränsning, skyldigheten att vid införsel utgöra stämpelavgift redan enligt förslaget är underkastad, torde emellertid icke ens för antydda fall en dylik bestämmelse kunna anses av behovet påkallad. Jag finner mig därför sakna anledning tillstyrka förslaget kompletterande i angivna riktning.

II kap.

II kap. i förslaget innehåller föreskrifter rörande de handlingar, som för tillämpningen av bestämmelserna i I kap. synas erforderliga. I sådant avseende är i 3 § stadgat, att vid överlåtelse genom köp eller byte eller vid införsel av utomlands på sådant sätt förvärvade föremål av här avsedda slag skall, där det överlåtnas eller införas värde överstiger 100 kronor, upprättas i förra fallet avräkningsnota och i senare fallet anmälningssedel. Medan avräkningsnota under angivna förutsättning alltid skall upprättas, behöver anmälningssedel icke upprättas i de fall, då enligt 2 § 2 b) och c) stämpelplikt icke föreligger. Ehuru

det för vinnande av nödig kontroll rörande förordningens efterlevnad skulle vara önskvärt, att skyldigheten att upprätta anmälningssedel icke underkastades den begränsning, som nu sagts, skulle likväl tillämpningen av ifrågavarande bestämmelser därigenom bliva alltför tidsödande och störande såväl för resande, vilka anlända till riket, som för tullmyndigheterna. Det remitterade förslaget upptog ej heller någon skyldighet att i fall, varom i 2 § 2 a) sägs, avlämna anmälningssedel. Då emellertid vid försäljning till någon i och för hans rörelse av ifrågavarande slags föremål ansetts böra föreskrivas skyldighet att upprätta avräkningsnota, synes motsvarande regel böra gälla, då återförsäljare importerar dylika föremål.

I detta sammanhang torde det vara på sin plats att erinra om det redan förut berörda stadgandet i 6 §, vilket är att betrakta såsom supplement till bestämmelsen i andra stycket av 3 § och har avseende å alla de fall, där tullmyndighet finner anledning söka bekräftelse på förhandenvaron av förhållande, som enligt förordningen frikallar från erläggandet av stämpelavgift. I det remitterade förslaget hade ifrågavarande paragraf följande lydelse:

Den, vilken inför föremål, som i denna förordning avses, vare, när tullmyndighet finner anledning sådant påfordra, skyldig avgiva skriftlig försäkran på heder och samvete därom, att samma föremål icke förvärvats genom köp eller byte i utlandet eller att något av de fall, som i 2 § 2) upptagas, är för handen.

Generaltullstyrelsen framhöll emellertid i sitt yttrande, att den i paragrafen omförmälda försäkran syntes böra omfatta jämväl det fall, att anspråk på befrielse från avgiftsskyldighet grundades därå, att infört föremåls värde icke överstege 100 kronor. Med hänsyn härtill ville det synas styrelsen lämpligt, att paragrafen hölles i mera allmänna ordalag, och att i formuläret till sådan försäkran närmare angåves alla de grunder, vilka kunde föranleda dylik befrielse, varvid den eller de grunder, som i det föreliggande fallet icke vore tillämpliga, kunde vid ifyllandet av blanketten överkorsas.

Med anledning av vad sålunda förekommit har ifrågavarande paragraf i nära överensstämmelse med av generaltullstyrelsen framställt förslag erhållit sin nuvarande avfattning.

4 och 5 §§ i förslaget upptaga närmare bestämmelser rörande avräkningsnota och anmälningssedel.

4 § hade i det remitterade förslaget följande lydelse:

1 mom. Avräkningsnota skall upprättas samma dag, som köp- eller bytesavtalet avslutas, samt upptaga kontrahenternas namn och bostad, ort och dag för

avtalets avslutande, föremålet eller föremålen för avtalet och värdet å samma föremål ävensom, där fråga är om överlåtelse, varom i 2 § 1) sägs, anteckning härom.

2 mom. Skyldigheten att upprätta avräkningsnota åligger överlåtaren.

Där någon, utan att själv uppträda som kontrahent, förmedlat avtalet, åligger det denne att upprätta avräkningsnotan, som därvid skall upptaga, utom kontrahenternas, jämväl förmedlarens namn.

Vid försäljning å exekutiv auktion anses auktionsförrättaren såsom förmedlare.

Avräkningsnota behöver icke vara underskriven.

Då det åligger överlåtaren att upprätta avräkningsnota, skall det ena exemplaret av notan stanna i förvar hos honom och det andra sist å tredje dagen, efter det avtalet kommit till stånd, avsändas till den, till vilken överlåtelsen skett. Är avtalet åter slutet genom förmedlare, skall denne inom nämnda tid avsända båda exemplaren, ett till vardera kontrahenten.

Beträffande denna paragraf har generaltullstyrelsen anmärkt följande: Enligt tullstadgan skulle i åtskilliga fall inkommet gods genom vederbörande tullmyndighets försorg säljas å offentlig auktion. Sådana fall vore: a) då godset av ägaren överlåtits eller hemfallit till kronan, b) då godset såsom olovligen infört dömts förbrutet och c) då ägaren försummat att fullgöra någon honom enligt tullstadgan åliggande skyldighet. Förslaget saknade bestämmelser om förfarandet i dessa fall. Det torde emellertid kunna anses uppenbart, att förfarandet med avräkningsnota skulle inträda och stämpelavgift i enlighet med förslagets bestämmelser erläggas av köparen. Mera tvivelaktigt syntes vara, huruvida tullförvaltningen, som verkställde försäljningen, vore att anse såsom överlåtare eller såsom förmedlare enligt 4 § i förslaget. I fall, då köpeskillingen för godset, helt eller delvis, skulle tillfalla kronan (fallen a) och b)), syntes tullförvaltningen, som ju vore kronans representant, böra betraktas såsom överlåtare; i fallet c) däremot, då köpeskillingen, efter avdrag av tullavgiften m. m., skulle inom viss preskriptionstid tillhandahållas varuägaren men därefter tillfalla kronan, kunde det måhända anses närmast till hands liggande att betrakta tullförvaltningen såsom förmedlare i förslagets mening. Någon verklig olägenhet av att även i detta fall betrakta tullförvaltningen såsom överlåtare torde dock icke kunna påvisas, varför styrelsen för enkelhetens och likformighetens skull för sin del ansåge, att så borde ske. Ehuru de fall, då försäljning å tullauktion av föremål, som i förslaget avsåges, kunde komma i fråga, torde bliva föga talrika, ansåge sig styrelsen dock böra ifrågasätta, huruvida icke bestämmelser i ovan antydd riktning borde intagas i en blivande förordning, förslagsvis i form av ett nytt moment i 4 § av följande lydelse:

I fall, då jämlikt bestämmelse i tullstadgan föremål, som i denna förordning avses, skall genom tullförvaltnings försorg säljas å offentlig auktion, skall vad i förordningen stadgas rörande avräkningsnota och erläggande av stämpelavgift äga tillämpning, varvid tullförvaltningen anses såsom överlåtare.

Vid bifall härtill torde, anförde styrelsen vidare, orden »exekutiv auktion» i tredje stycket av 4 § 2 mom. böra ersättas med orden »annan auktion än tullauktion, varom i 3 mom. sägs».

Att försäljning vid tullauktion, som ovan omförmäls, med avseende å avräkningsnotas upprättande och stämpelavgiftens utgörande är underkastad samma regler som de för överlåtelse genom köp i allmänhet uti förslaget stadgade är uppenbart. Något särskilt stadgande härom synes därför icke böra ifrågakomma. Däremot finner jag vad styrelsen anført tala för en komplettering av 4 § 2 mom. i den riktning, att vederbörande tullförvaltning förklaras vara att vid försäljning å nyssnämnda slags auktion anse såsom överlåtare. En bestämmelse av detta innehåll har inskjutits såsom ett andra stycke i sagda moment. Uti motsvarande stadgande rörande försäljning å exekutiv auktion har åter ingen ändring ägt rum. Vad generaltullstyrelsen i sådant hänseende föreslagit skulle nämligen leda därtill, att förrättare av frivilliga auktioner komme att intaga en annan ställning än försäljningskommissionärer i allmänhet. Dessa torde nämligen böra betraktas såsom överlåtare. Så var ock fallet enligt det remitterade förslaget, fastän detsamma icke innehöll något uttryckligt stadgande härom. För tydlighetens skull har nu första stycket av 2 mom. kompletterats med ett sådant stadgande.

Uti 5 § av det remitterade förslaget föreskrevs, att skyldigheten att upprätta anmälningssedel skulle åligga den, för vars räkning införseln skedde, eller, därest införseln ombesörjdes av annan, denne, för vilket senare fall anmälningssedeln jämväl skulle upptaga ombudets namn och hemvist.

I betraktande av, bland annat, att den viktigaste av anmälningssedelns uppgifter, den om värdet, givetvis kunde med större tillförlitlighet lämnas av varuägaren själv än exempelvis av en speditör, har generaltullstyrelsen förklarat sig anse anledning icke föreligga att ålägga annan än varuägaren skyldighet att upprätta anmälningssedel, i följd varav det icke heller syntes nödvändigt att i densamma intaga uppgift å tilläventyrs för införseln anlitat ombud.

På grund av vad sålunda anförts hava åsyftade föreskrifter fått utgå.

Enligt 7 § i förslaget fastställer Kungl. Maj:t blanketter till de olika slag av handlingar, som det enligt bestämmelserna i förevarande kapitel kan ifrågakomma att upprätta.

III kap. Förslagets III kap. avhandlar huvudsakligen sättet för stämpelavgiftens utgörande, varvid 8 § upptager för stämpelbeläggningen utav avräkningsnota och anmälningssedel gemensamma bestämmelser samt 9 § innehåller särskilt för avräkningsnotas och 10 § särskilt för anmälningssedels stämpelbeläggning erforderliga stadganden. Ehuru ansvaret för avräkningsnotas förseende med föreskriven stämpel av praktiska skäl såsom regel ansetts böra läggas å överlåtaren, ligger det i sakens natur, att denne icke utan särskilt åtagande bör slutligen vidkännas stämpelavgiften. Måhända kan det synas onödigt att, såsom i 3 mom. av 9 § skett, uttryckligen angiva detta. Emellertid har berörda stadgande jämväl till uppgift att tydliggöra, att vid fastställandet av det värde, efter vilket stämpelavgiften skall utgöras, hänsyn icke skall tagas till avgiften själv.

IV kap. IV kap. upptager erforderliga kontrollföreskrifter, vilka icke torde tarva någon närmare motivering. Kostnaden för kontrollen torde kunna bestridas ur det under riksstatens sjunde huvudtitel uppförda förslagsanslaget till stämpelkostnader.

V kap. V kap. innehåller bestämmelser om ansvar för förseelser mot förordningen.

Med anledning av vad statskontoret i sitt yttrande anfört anser jag mig böra fästa uppmärksamheten därpå, att enligt 15 § straffas alla förseelser, som ej omförmälas i 14 § och ej hemfalla under allmän strafflag, sålunda även tillsyningsmans åsidosättande av honom åliggande tystnadsplikt samt enskild persons försummelse att makulera stämpel.

Då det remitterade förslaget icke innehöll någon bestämmelse för det fall, att vid införsel anmälningssedel väl avlämnades, men föreskriven stämpelavgift därvid ej erlades, har jag låtit i en ny, med nr 16 betecknad paragraf inrycka en bestämmelse, att avgiften i sådant fall får genast utmättningsbevis uttagas.

VI kap. VI kap., som handlar om stämplarna och deras tillhandahållande m. m., har icke föranlett någon erinran från de hörda myndigheternas sida och torde icke heller erfordra något särskilt yttrande av mig.

Enligt det remitterade förslaget skulle de föreslagna bestämmelserna träda i kraft dagen efter den, då förordningen, enligt därå meddelad uppgift, av trycket utkommit i svensk författningssamling. Då emellertid generaltullstyrelsen framhållit, hurusom det, med hänsyn till stadgandena i 20 § angående tillhandahållande av stämplar m. m., icke torde vara möjligt tillämpa förordningen förrän en icke alltför kort tid efter dess utfärdande, har jag ansett mig böra föreslå, att Konungen bestämmer tiden för ikraftträdandet. I anslutning härtill har en i det remitterade förslaget upptagen bestämmelse därom, att vad i andra stycket av 11 § föreskrevs icke skulle lända till efterrättelse, förrän två månader förflutit efter förordningens ikraftträdande, såsom obehöflig uteslutits.

*Övergångs-
bestämmel-
serna.*

Sedan föredragande departementschefen härefter uppläst ett i enlighet med vad han sålunda anfört upprättat förslag till *förordning om utgörande av en särskild stämpelavgift i vissa fall vid köp, byte eller införsel till riket av pärlor med flera lyxvaror*, hemställde departementschefen, att Kungl. Maj:t måtte i proposition till riksdagen föreslå riksdagen att antaga nämnda förslag.

Till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdde hemställan behagade Hans Maj:t Konungen lämna bifall; och skulle till riksdagen avlåtas proposition av den lydelse, bil. litt. vid detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:
Birger Looström.